

LASTEN JA NUORTEN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Lasten ja nuorten erikoispsykologin koulutus on suunnattu laillistetuille psykologeille (PsM tai vastaava), jotka työskentelevät lasten, nuorten ja perheiden parissa.

Koulutus keskittyy lasten ja nuorten psykologiaan raskausajasta nuoruuteen. Koulutuksen käytyään opiskelija hallitsee ajanmukaisen kehityspsykologisen tiedon sekä yksilö- ja perhehoidon ajanmukaiset arviointi-, interventio- ja yhteistyömenetelmät. Koulutus tarjoaa lasten ja nuorten kasvuympäristöihin työvälineitä, joilla voidaan edistää mielenterveyttä, ehkäistä syrjäytymistä ja kohdata moninaisuutta. Koulutus antaa valmiudet asiantuntijuuden hyödyntämiseen moniammatillisissa yhteisöissä ja verkostoissa, työkaluja konsultaatio-, esimies- ja projektitehtäviin sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Koulutus on suunniteltu yhteistyössä muiden Psykonet - yliopistoverkoston erikoispsykologikoulutuksien kanssa sekä muiden erikoistumiskoulutusten kanssa (esim. neuropsykologia, kliininen mielenterveyspsykologia ja sosiaalityön erikoistumiskoulutus). Osa kursseista toteutetaan yhdessä näiden erikoistumiskoulutusten kanssa.

1. OPINTOJEN RAKENNE

Lasten ja nuorten erikoispsykologin koulutuksen (70 op) opinnot koostuvat erikoistumisopinnoista (55 op), menetelmäopinnoista (5 op) sekä lopputyöstä (10 op).

LANU0001 LASTEN JA NUORTEN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

LANU1000 LASTEN JA NUORTEN ERIKOISTUMISOPINNOT (55 op)

A LASTEN JA NUORTEN PSYKOLOGIA (50 op)

- LANU3001 A1 Aloitusseminaari ja alkutentti 3 op
- LANU3002 A2 Asiantuntijaksi kasvaminen 2 op

Seuraavista kursseista opiskelija valitsee (**LANU3003-3013**) yhteensä **45 op**

- LANU3003 A3 Kliininen arviointi ja päätöksenteko 5 op
- LANU3024 A4 Vuorovaikutustaidot ja kriisityöskentely 5 op
- LANU3005 A5 Toimintakentät ja roolit 5 op
- LANU3006 A6 Moniammatillisuus 5 op
- LANU3007 A7 Kognitiivinen kehitys ja sen vaikeudet 5 op
- LANU3008 A8 Oppiminen ja sen vaikeudet 5 op
- LANU3009 A9 Sosioemotionaalinen kehitys ja sen tukeminen 5 op
- LANU3010 A10 Tunne-elämän ja käyttäytymisen haasteet 5 op
- LANU3025 A11 Varhaiskasvatus ja koulu kasvuympäristöinä 5 op
- LANU3012 A12 Kuntoutus ja interventiot 5 op
- LANU3026 A13 Perhe kasvuympäristönä ja perhepalvelut 5 op
- LANU3027 Vapaavalintainen kurssi 0-5 op

● **B ERIKOISALAA TUKEVAT OPINNOT (3 op)**

- LANU3014 B1 Lasten ja nuorten psykiatria ja neuropsykiatria 3 op
- LANU3029 B2 Lasten ja nuorten neurologia 3 op

- LANU3030 B3 Oikeuspsykologia 3 op
- LANU3028 B4 Kliinisen mielenterveyspsykologian vapaavalintainen 3 op
- **C TYÖNOHJAUS JA TYÖKOKEMUS (2 OP)**
  - LANU3019 C1 Ryhmätyönohjaus 2 op
  - LANU3020 C2 Työkokemus 0 op

LANU D MENETELMÄOPINNOT (5 op)

- LANU3021 D1 Erikoispsykologi asiantuntijana 2 op
- LANU3022 D2 Tutkimusmetodologia ja lopputyöseminaari 3 op

LANU3023 E LOPPUTYÖ (10 op)

2. KOULUTUKSEN SUORITUSTAVAT

Koulutus alkaa aloitusseminaarilla, jonka yhteydessä suoritetaan alkutentti, lähdetään työstämään omaa asiantuntijuutta ja sen kasvua portfoliotyöskentelyllä sekä aloitetaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatiminen. Oma asiantuntijaluento pidetään jonkin erikoistumisopintojen lasten ja nuorten psykologian kurssin (A3–A13) yhteydessä. Muut lasten ja nuorten erikoispsykologin koulutuksen opinnot suoritetaan kolmen vuoden aikana osallistumalla erikoisalan opiskelijoille tarjotuille kursseille. Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla. Kurssien ajankohdat, vastuupettajat ja ohjelmat ilmoitetaan Psykonetin kurssikalenterissa, korvauseriaatteet erillisessä liitteessä.

3. OPINTOJEN SISÄLTÖ

LANU A ERIKOISTUMISOPINNOT (55 op)

Tavoite ja sisältö: perehtyminen lasten ja nuorten psykologian keskeisiin teorioihin, käsitteisiin, lähestymistapoihin ja strategioihin. Kurssit ryhmittyvät asiantuntijuuteen (A2–A6) sekä lapseen ja nuoreen liittyviin teemoihin (A7–A13). Kaikilla soveltuvilla kursseilla pyritään huomioimaan moninaisuus ja enenevä lisääntyvä? digitalisaatio sekä elämänkaari aina nuoruuteen ja aikuisuuteen siirtymiseen.

Suoritustapa: Alkutentin, portfoliotyöskentelyn ja asiantuntijaluennon ohella erikoistumisopintojen pääasiallinen suoritustapa on etä- ja verkkotyöskentely sekä seminaaripäivät (yleensä 2 päivää kunkin kurssin yhteydessä). Tästä poikkeavat suoritustavat on ilmaistu kurssien yhteydessä alla. Kursseilla käytettävästä kirjallisuudesta ilmoitetaan vastaavan kurssin yhteydessä.

- **A LASTEN JA NUORTEN PSYKOLOGIA (50 op)**
  - Opiskelija valitsee kursseista **LANU3003-3012 yhteensä 45 op**. LANU3001 ja LANU3002 ovat kaikille pakollisia.
  - **LANU3001 A1 Aloitusseminaari ja alkutentti 3 op**

- **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee lasten ja nuorten psykologian keskeiset teoriat ja käsitteet.
  - **Suoritustapa:** Läsnaolo aloitusseminaarissa sekä tentti: Schaffer, HR (2007) Key Concepts in Developmental Psychology. London: Sage.
- **LANU3002 A2 Asiantuntijaksi kasvaminen 2 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija osaa tuottaa asiantuntijuusalueeseensa liittyvää koulutusmateriaalia ja välittää tietämystään sekä portfoliotyöskentelyllä reflektoida asiantuntijaksi kasvamistaan koulutuksen aikana.
  - **Suoritustapa:** 30-45 minuutin pituinen luento ja 15 minuuttia keskustelua luennon aiheeseen sopivan seminaarin yhteydessä. Asiantuntijaluento voi painottua teoriaan, siinä voidaan esitellä omaa tutkimusta tai se voi olla tapauskuvaus, jossa on perehdytty myös tapaukseen liittyvään kirjallisuuteen. Portfoliotyöskentely aloitetaan ohjatusti opintojen alussa.
- **LANU3003 A3 Kliininen arviointi ja päätöksenteko 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee keskeiset lasten ja nuorten psykologian arviointimenetelmät sekä niiden teoreettisen ja tilastollisen taustan. Opiskelija tuntee lain vaatimuksen lausuntoja koskien ja kehittää taitojaan tapausjäsennyksessä. Opiskelija hallitsee kliinisen päätöksenteon ja näyttöön perustuvan työskentelyn periaatteita lasten ja nuorten kanssa tehtävässä psykologin työssä sekä osaa soveltaa niitä käytännössä. Lisäksi opiskelija tiedostaa ja tunnistaa asiantuntijuuttaan ja asiantuntijuutensa rajat.
- **LANU3024 A4 Vuorovaikutustaidot ja kriisityöskentely 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija hallitsee vuorovaikutuksen yksilö-, perhe- ja yhteisötyöskentelyssä sekä osaa pohtia itseään vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija perehtyy terapeuttisen vuorovaikutuksen merkitykseen (mm. hyvän allianssin merkitys) lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä, vuorovaikutuksen merkitykseen perheen ja lapsen yhteisöjen kanssa tehtävässä työssä sekä tietää konfliktinratkaisun ja kriisityöskentelyn periaatteet.
- **LANU3005 A5 Toimintakentät ja roolit 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija hahmottaa lasten ja nuorten psykologian ammatillisia toimintakenttiä ja rooleja (työnohjaus, konsultaatio, ammatinharjoittaminen, projektityöskentely)
- **LANU3006 A6 Moniammatillisuus 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija hahmottaa lasten ja nuorten erikoispsykologin roolin osana moniammatillista työskentelyä ja eri palvelujärjestelmiä.
- **LANU3007 A7 Kognitiivinen kehitys ja sen vaikeudet 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee tavanomaisen kognitiivisen kehityksen, sen poikkeamat ja etiologian, miten arvioida kognitiivista kehitystä ja sen haasteita sekä saa käsityksen vaikuttavuudeltaan tehokkaista ja yleisimmin käytetyistä interventioista.
- **LANUA3008 A8 Oppiminen ja sen vaikeudet 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee tavanomaisen lukemisen, kirjoittamisen ja matemaattisten taitojen kehityksen, niiden poikkeamat ja etiologian, miten arvioida oppimista ja sen vaikeuksia sekä saa käsityksen vaikuttavuudeltaan tehokkaista ja yleisimmin käytetyistä interventioista.
- **LANU3009 A9 Sosioemotionaalinen kehitys ja sen tukeminen 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija hallitsee ajantasaiset tiedot lapsen sosioemotionaalisen kehityksestä varhaisvaiheista alkaen (esim. itsesäätely, tunnetaidot ja sosiaalinen kyvykkyys) sekä syventää tietämystään sosioemotionaalisen kehityksen arvioinnista ja tukemisesta. Lisäksi opiskelija kehittää valmiuksiaan varhaisen kehityksen ja vuorovaikutussuhteiden

arvioinnissa sekä tietojaan vaikuttavuudeltaan tehokkaista ja yleisimmin käytetyistä interventioista.

- **LANU3010 A10 Tunne-elämän ja käyttäytymisen haasteet 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee keskeiset tunne-elämän ja käyttäytymisen haasteet ja häiriöt (mm. masennus, ahdistus, pelkotilat, pakko-oireet, käytöshäiriöt sekä aktiivisuuden ja tarkkaavuuden säätelyn ongelmat) ja näiden etiologian, miten arvioida näitä ja saa käsityksen vaikuttavuudeltaan tehokkaista ja yleisimmin käytetyistä interventioista.
- **LANU3025 A11 Varhaiskasvatus ja koulu kasvuympäristönä 5 op**

Tavoite ja sisältö: Opiskelija hallitsee ajantasaiset tiedot varhaiskasvatuksen merkityksestä lapsen kehitykselle ja koulusta kasvuympäristönä. Lisäksi opiskelija syventää tietojaan varhaiskasvatuksen ja koulumaailman haasteiden arvioinnissa, interventioissa ja konsultaatioissa.
- **LANU3012 A12 Kuntoutus ja interventiot 5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tietää kuntoutuksen ja interventioiden eri lähestymistavat ja vaikuttavuuden sekä perehtyy kuntoutuksen lainsäädäntöön ja järjestelmiin. Lisäksi opiskelija perehtyy yhteen tai kahteen lasten tai perheen ja yhteisön kanssa käytettyyn näyttöön perustuvaan ja laajasti käytössä olevaan interventioon niin, että hän voi soveltaa niitä osana käytännön työtään.
- **LANU3026 A13 Perhe kasvuympäristönä ja perhepalvelut 5 op**
- **LANU3027 A14 Vapaavalintainen kurssi 0-5 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija perehtyy syvällisesti omaa asiantuntijuuttaan tukevaan aiheeseen. Kurssi voi olla erikoispsykologikoulutuksen tai yliopiston järjestämä tai ulkopuolista koulutusta.
- **B ERIKOISALAA TUKEVAT OPINNOT (3 op)**

Opiskelija valitsee yhden kurssin, joka syventää omaa osaamista.

  - **LANU3014 B1 Lasten ja nuorten psykiatria ja neuropsykiatria 3 op**
    - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija perehtyy lasten ja nuorten psykiatristen ja neuropsykiatristen häiriöiden biologiseen perustaan ja oirekuvaan, ymmärtää niiden diagnostiikkaa ja tutustuu kuntoutuksen pääperiaatteisiin.
  - **LANU3029 B2 Lasten ja nuorten neurologia 3 op**
    - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee kattavasti lasten ja nuorten neurologian tutkimusmenetelmiä, sairauksia ja oireita.
    - Suoritustapa: Seminaaripäivät ja verkkotentti
  - **LANU3030 B3 Oikeuspsykologia 3 op**
    - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija tuntee lapsia ja nuoria koskevan oikeuspsykologian lähestymistapoja.
  - **LANU28 B4 Kliinisen mielenterveyspsykologian vapaavalintainen 3 op**
    - **Tavoite ja sisältö:**

C TYÖNOHJAUS JA TYÖKOKEMUS

- **LANU3019 C1 Ryhmätyönohjaus 2 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelijan ammatillinen asiantuntijuus kehittyy teoreettisten tietosisältöjen nivomisella omaan työskentelyyn.
  - **Suoritustapa:** Koulutuksen tarjoama ryhmätyönohjaus (30 tuntia). Työnohjauksessa esitetään kaksi omaa tapausta, joiden taustakirjallisuuteen perehdytään ja se jaetaan tapausten yhteydessä esitellen muille ryhmäläisille.
- **LANU3020 C2 Työkokemus 0 op**
  - Opiskelijalla tulee olla ollut mahdollisuus työskennellä erikoisalaan liittyvissä työtehtävissä opintojen aikana. Jotta opiskelija voi valmistua

erikoispsykologikoulutuksesta, tulee hänellä olla vähintään 2 vuotta työkokemusta lasten ja nuorten psykologian alalta, josta 1 vuosi koulutuksen aikana vähintään 50% työajalla (katso tarkemmin erilliset korvaavuusperiaatteet).

LANU0002 D MENETELMÄOPINNOT (5 op)

- **LANU3021 D1 Erikoispsykologi asiantuntijana 2 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Kaikille erikoisaloille yhteinen, vaihtelevina sisältöinä on ollut esimerkiksi viestintä, johtaminen, lausunnot, yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttaminen jne.
  - **Suoritustapa:** Suoritetaan valitsemalla yksi Psykonetin tarjoamista yhteisistä Erikoispsykologi asiantuntijana -kursseista.
- **LANU3022 D2 Tutkimusmetodologia ja lopputyöseminaari 3 op**
  - **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija ymmärtää periaatteet erilaisista lasten ja nuorten psykologiassa käytetyistä tutkimusparadigmoista, tutkimusprosessista ja –etiikasta sekä osaa soveltaa kriittistä ajattelua tutkimusten arvioinnissa. Seminaarissa keskitytään lopputyön aiheen valintaan, työn jäsentämiseen ja kirjoittamiseen.
  - **Suoritustapa:** Ennakkotyöskentely ja tutkimusmetodologiaseminaari sekä tämän jälkeen lopputyöseminaari, johon osallistutaan yhden lukuvuoden ajan (kaksi kertaa) ja opponoidaan toisen osallistujan työtä. Jos opiskelijan lopputyö tehdään tutkimushankkeessa, voidaan lopputyöseminaariin osallistuminen korvata tutkimusryhmän tapaamisilla.

LANU3023 E LOPPUTYÖ (10 op)

- **Tavoite ja sisältö:** Opiskelija perehtyy syvästi yhteen, itse valittuun ja omaa asiantuntijuutta kehittävään aiheeseen. Lopputyön tavoitteena on myös mahdollistaa valmiudet oman osaamisen kirjalliseen osoittamiseen tieteellisen argumentoinnin avulla.
- **Suoritustapa:** Lopputyö on tyypillisesti artikkelityyppinen (esim. kirjallisuuskatsaus, tapaustutkimus) ja sen voi korvata tutkimusjulkaisulla. Lisäohjeita erillisessä liitteessä.

4. YHTEYSTIEDOT / LASTEN JA NUORTEN PSYKOLOGIA

Professori Riikka Korja

Turun yliopisto

050 5935292

riikka.korja@utu.fi

Lehtori Katarina Alanko

Åbo Akademi

puh. 050 511 6195

katarina.alanko@abo.fi

Lehtori Anna Nyman

Turun yliopisto

puh. 050 3634 960

anna.nyman@utu.fi

Erikoislasiahteeri Katri Tammelin

Turun yliopisto

puh.0294503113

katri.tammelin@utu.fi